

Makeh B'Patish (Completion of an item) - מכה בפטיש

Talmud Bavli Shabbat 75b

Rabba and Rav Zeira both say that any action which causes the completion an activity is chayav because of *makeh b'patish*.

תלמוד בבלי שבת עה:
 רבה ור' זירא דאמרי תרויהו כל מידי דאית ביה גמר מלאכה חייב משום מכה בפטיש:

Rambam Hilchot Shabbat 10; 16

Someone who does a single hammer blow is chayav for *makeh b'patish*. Anything which is the completion of the activity is a toleda of *makeh b'patish* and is chayav. For example: someone who blows glass, or makes a design on a utensil, even part of a design, or scratches some of it, or someone who makes a hole of any size in wood or metal, whether in a building or in a utensil, these are all toledot of *makeh b'patish* and the person who does them is chayav. Any opening which is not made to put things in and take things out is not chayav for finishing it.

רמב"ם פרק י' הלכות שבת הל' טז
 המכה בפטיש הכאה אחת חייב וכל העושה דבר שהוא גמר מלאכה הרי זה תולדת מכה בפטיש וחייב כיצד המנפח בכלי זכוכית והצר בכלי צורה אפילו מקצת הצורה והמגרד כל שהוא והעושה נקב כל שהוא בין בעץ בין במתכת בין בבנין בין בכלים הרי זה תולדת מכה בפטיש וחייב וכל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אין חייבין על עשייתו:

Rashi Talmud Bavli Shabbat 75b

Makeh b'patish is the completion of any activity, because the craftsman hammers on the anvil when he finishes the work.

רש"י שבת עה:
 מכה בפטיש הוי גמר מלאכה שכן האומן מכה בסדן בשעת גמר מלאכה.

Rashi Shabbat 47a

This is the beginning and completion, and through this he makes a utensil, he is chayav because of *makeh b'patish*, which is the *Av Melacha* for any completion of an item, and not because of *binyan* (building) because there is no *binyan* with utensils.

רש"י שבת מז:
 חייב חטאת. הוא תחלתו וגמרו ונמצא עושה כלי וחייב משום מכה בפטיש אב לכל גומרי מלאכה ולא משום בנין דאין בנין בכלים:

Magid Mishna Shabbat 10; 16

The craftsman hammers on the utensil to straighten out the crookedness, or on the stones of the building to join them together and this is the completion of the work.

מגיד משנה פרק י' הל' שבת הלט"ז
 האומן מכה בפטיש על הכלי להשוות עקמימותיו וכן על האבן שבבנין להשוותה לחברותיה והיינו גמר מלאכה.

Ran Shabbat 73b

The uniqueness of the *melacha* of *makeh b'patish* is that even an action which is not a *melacha* in itself is nevertheless a *melacha* when it causes the completion of an item.

ר"ן שבת ע"ג:
 חידושא דמלאכת מכה בפטיש הוא, דאע"פ שאינה מלאכה מצד עצמה מ"מ כיון שע"כ הכלי נגמר, חשיב מלאכה.

Shulchan Aruch OC 314; 1

There is no *binyan* (building) in utensils. For example, a barrel which had broken and been stuck back together with pitch, one may break it open to take out what is inside it, provided that there is no intention to make a nice hole which can be used as an opening, because that would be *tikun mana* (fixing a utensil). But a whole barrel, it is forbidden to break it open, even when it doesn't make a utensil. It is even forbidden to just make a new hole, or to widen an existing new hole.

שלחן ערוך אורח חיים סימן שי"ד: סעיף א
 אין בנין וסתירה בכלים. וה"מ, שאינו בנין ממש כגון חבית שנשברה ודיבק שבריה בזפת, יכול לשברה ליקח מה שבתוכה ובלבד שלא יכוין לנקבה נקב יפה שיהיה לה לפתח, דא"כ הוה ליה מתקן מנא; אבל אם היא שלמה, אסור לשברה אפי' בענין שאינו עושה כלי. ואפי' נקב בעלמא אסור לנקוב בה מחדש, ואפי' יש בה נקב חדש, אם להרחיבו, אסור.

Shulchan Aruch OC 314; 6

It is permitted to cut off the top of a barrel with a sword, since the intention is not to make an opening, since the whole top is cut off. But to make a hole in the side, whether in the barrel or in the covering is forbidden, even with a spear which makes a big hole. The difference is that a hole in the side is certainly intended to be an opening. To make a hole in the top is permitted, since there is no intention to make an opening, since this is not the normal way of making an opening in the top, rather usually the whole top is removed.

שלחן ערוך אורח חיים סימן שי"ד: סעיף ו
 מותר להתיז ראש החבית בסייף דלאו לפתח מכיון, כיון שמסיר ראשה; אבל לנקבה בצדה, בין של חבית בין של מגופה, אסור אפי' ברומח שעושה נקב גדול; ואינו דומה לפתח דכיון דהוי מצדה ודאי לפתח מכיון. וליקוב המגופה למעלה, מותר, דלאו לפתח מכיון, שאין דרך לעשות פתח למעלה אלא נוטל כל המגופה.

Shulchan Aruch OC 314; 8

Chotelot (small soft baskets used to ripen dates and figs), if the cover is tied with string on is permitted to untie or cut the string even with a knife, or even to cut open the *chotelot* itself, since this is like breaking open the shell of a nut in order to remove the food which is inside.

שלחן ערוך אורח חיים סימן שי"ד: סעיף ח
 חותלות (פי' מיני כלים) של תמרים וגרוגרות, אם הכיסוי קשור בחבל, מתיר וסותר שרשרות החבל וחותך אפילו בסכין, ואפי' גופן של חותלות, שכל זה כמו ששובר אגוזים או שקדים כדי ליטול האוכל שבהם.

Mishna Brura 314; 6

Tikun Mana - Even if it is only a small hole that is not used for putting in and taking out it is still forbidden Rabbinically. If it is a big hole for putting in and taking out it is a Torah prohibition.

משנה ברורה שי"ד ס"ק ו

מתקן מנא- עיין בט"ז דמשמע דאפילו אם הנקב הוא נקב קטן שאינו עשוי להכניס ולהוציא ג"כ אסור עכ"פ מדרבנן אפילו בחבית כזו שהיא רעועה ואם הוא נקב גדול שעשוי להכניס ולהוציא יש בו איסור תורה:

Mishna Brura 314; 8

The Rambam writes that one who makes a hole which is for putting things in and taking them out, for example a hole in a chicken coop which is designed to let in the light and let out the smell, is chayav because of *makeh b'patish*. (This is a general prohibition for any completion of an item, which is a toleda of this melacha, because the craftsman hammers on the utensil to straighten out any crookedness in it.) Therefore they decreed against making any hole, even one which is not for putting in and taking out, lest one come to make a hole which would incur a Torah prohibition. He wrote further that anyone who does something which is the completion of an item has done a toleda of *makeh b'patish* and is *chayav*. The gemara says that someone who puts a nail in a wall to hang things on is chayav for *makeh b'patish*.

משנה ברורה שי"ד ס"ק ח

כתב הרמב"ם פכ"ג העושה נקב שהוא עשוי להכניס ולהוציא כגון נקב שבלול התרנגולים שהוא עשוי להכניס האורה ולהוציא ההבל חייב משום מכה בפטיש [הוא שם הכולל לכל גמר מלאכה שהוא תולדת אב מלאכה זו שהאומן מכה בפטיש על הכלי בשעת גמרה להשוות עקמימותו] לפיכך גזרו על כל נקב אפילו עשוי להוציא או להכניס בלבד שמא יבוא לעשות נקב שחייבין עליו וכתב עוד בפרק יו"ד כל העושה דבר שהוא גמר מלאכה ה"ז תולדת מכה בפטיש וחייב. איתא בגמרא דאם תקע מסמר בכותל [לתלות עליו] חייב משום מכה בפטיש:

Mishna Brura 314; 25

It is permitted to tear the leather on the top of a barrel of wine provided that one doesn't intend to make a spout. [Tosefta].

משנה ברורה שי"ד ס"ק כה

ומותר ג"כ לקרוע העור ע"פ חבית של יין ובלבד שלא יכוון לעשות זיבוק (תוספתא):